

(educational innovation), «освітній ваучер» (school voucher), «ваучерна конкуренція» (voucher competition), «цифровізація» (digitalization), «цифровий розрив» (digital divide).

У процесі дослідження *встановлено*, що впроваджуючи інновації в освіті, США реалізує найважливіші освітні проблеми, пов'язані з дистанційним навчанням, зокрема оновлення освітнього простору через використання новітніх цифрових інструментів і хмарних сервісів в управлінні закладами освіти й освітнім процесом, оновлення змісту освіти відповідно до переходу на дистанційне навчання, удосконалення методик адаптивного навчання, передусім диференціації та персоналізації навчання, розвиток спеціалізованих навичок, зокрема цифрових тощо. *Констатовано*, що інновація – це не лише нововведення, а й здатність до нового мислення, до переосмислення існуючих теорій і правил. *Актуалізовано* питання фінансування освітніх інновацій.

Проаналізовано освітній ваучер як один із важливих аспектів формування конкурентоздатності закладу середньої освіти та підвищення якості освітніх послуг. *Досліджено* результати упровадження освітнього ваучера в системі середньої освіти США на прикладі окремих штатів та вплив ваучерної системи на формування конкурентоздатності закладу середньої освіти. *Розглянуто* підсумки найбільшої шкільної ваучерної програми у штаті Індіана «Indiana's Indiana Choice Scholarships program».

Акцентовано, що технологізація змінила традиційну систему освіти в напрямі адаптивності до інновацій, формування покращення якості змісту освіти, збільшення кількості віртуальних освітніх платформ, на базі яких відбувається дистанційне навчання.

Обґрунтовано, що для сучасного українського суспільства надважливим завданням є вироблення перспективних орієнтирів розвитку й ефективних практик упровадження освітніх інновацій, реформування освітньої системи шляхом трансформації її в ефективну модель освіти, яка б відповідала міжнародним стандартам.

Зроблено висновок, що одним із інноваційних освітніх трендів 20-х рр. ХХІ ст. є технологізація освіти і навчання як важливий прогресивний інструмент переформатування традиційного освітнього простору в освітнє е-середовище як у США, так і в Україні. Це потребує належного технічного й інформаційного супроводу, зокрема розроблення й упровадження національної ІТ-стратегії, забезпечення рівного доступу до електронних навчальних ресурсів, формування цифрової компетентності у здобувачів освіти та педагогічних працівників.

Запропоновано рекомендації, які можуть становити перспективу для української освіти в контексті її реформування та імплементації кращого зарубіжного освітнього досвіду в умовах дистанційного навчання.

УПРАВЛІННЯ ШКІЛЬНОЮ ОСВІТОЮ У СУЧАСНОМУ ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*О.О. Максименко,
кандидат педагогічних наук, доцент*

Розкрито, що демократичні процеси переорієнтовують цілі та завдання навчальних закладів – шкіл, сприяючи наділенню їх, їхнього середовища та територіальних спільнот новими повноваженнями, включаючи управлінські функції у межах їхніх повноважень та питань власної зацікавленості.

Зафіксовано, що термінологія, яка характеризує галузь управління освітою, означена розширенням сутнісного змісту для застосування в освіті. Аналіз відповідних термінів дозволяє акцентувати на розмежуванні керівних та управлінських функцій, виокремлених на рівнях та розподілених серед учасників і зацікавлених сторін. Перелік ключових термінів управління освітньою ланкою на рівні школи охоплює трансформований контекст освітнього адміністрування, децентралізацію, управління / менеджмент, школо-базований менеджмент, автономію.

Заналізовано, що новітні освітні орієнтири окреслюють розширення суті термінів управління освітою у демократичному вимірі на усіх рівнях, включаючи шкільну ланку. Інструментами стають децентралізація, автономізація, школо-базований менеджмент.

Здійснюється вивчення досвіду провідних країн у галузі шкільної освіти. США має досвідом перелік стратегій школо-базованого управління / ШБУ (School-based management / SBM). ШБУ децентралізує контроль від головної установи до окремої школи, в межах якої залучені у процес – керівники, учителі, батьки, представники спільноти та учні – наділені правом контролю роботи школи, що допомагає вирішити проблеми конкретної школи окремої спільноти.

Вивчено, що на європейських теренах, а саме у Польщі, освітня децентралізація відбувалися одночасно з адміністративною зі залученням фінансової складової як шляху забезпечення функціонування школи у нових умовах. Поступовий збалансований перехід та державна допомога у регулюванні відносин виявили дієвість у формуванні сучасного демократичного суспільства, яке саме стає середовищем змін.

З'ясований досвід інших європейських країн засвідчує, що досягаючи значних результатів у демократизації освіти, показники за окремими ланками можуть відрізнятися від середніх високих (наприклад, Норвегія), що пояснюється викликами, особливостями перебігу трансформації процесів децентралізації в управлінні у ланці шкільної освіти окремої країни.

Україна рухається у напрямі вдосконалення освітнього управління у ланці шкільної освіти, що пояснюється напрацюваннями в умовах трансформації суспільства.

Зроблено висновок, що управління шкільною освітою у сучасних умовах залежить та впливає на демократичні змін спільноти; набуває особливого змісту самоуправління в межах державної освітньої платформи; розвивається з розширенням повноважень та зав'язків зі спільнотою.